

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. Quid, & quotuplex sit Ordo?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

Q U Æ S T I O VII.

De Sacramento Ordinis.

IN hac postrema quaestione investigandum, Primo, quid, & quotuplex sit Ordo? Secundo, quanam sit singulorum Ordinum materia, & forma? Tertio, quisnam Minister? Quarto, quodnam subjectum? Quinto, quos effectus pariant?

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit Ordo.

I. Multifariam definitur Ordinis Sacramentum.

II. Cur septem enumerentur Ordines?

III. Prima tonsura non est Ordo, sed dispositio ad Ordines?

IV. Est quidem Ordo Episcopatus; sed non est Ordo distinctus a Sacerdotio; huius tamen est extensio, & complementum.

V. Potestas, quae per Episcopatum superadditur, est inferior potestate Sacerdotali praesupposita.

VI. De fide est, Sacerdotium esse Sacramentum; ac certum omnino, quod pariter Diaconatus. Communiter etiam idem docent de Subdiaconatu; & probabiliter etiam alii Ordines minores; Cur tres Ordines majores dicantur Sacri?

VII. Singulorum Ordinum officia recensentur.

VIII. Num peccet mortaliter universim, qui actum Ordinis solemniter exercet in statu peccati mortalis?

Certum est ex Trident. sess. 23. cap. 1., inter septem novae legis Sacramenta recenseri Ordinem, institutum a Christo Domino in nocte Cena, quando protulit illa verba Lucae 22. *Hoc facite in meam com-*

memorationem; Quamvis autem videatur institutus tunc temporis solus Ordo Sacerdotalis; communiter tamen docent, omnes Ordines tunc fuisse institutos; tum quia non apparet commodior locus institutionis; tum etiam quia Ordo Sacerdotalis omnes alios eminenter continet, cum ad illum reliqui ordinentur, illique inserviant. Idcirco enim hoc Sacramentum vocatur Ordo, quia ordinatus constituitur in certo quodam ordine dignitatis Ecclesiasticae ad conficiendum Christi corpus.

Quæritur nunc primo; Quid sit Sacramentum Ordinis?

Respondeo, ex D. Th. quaest. 34. add. art. 2. esse Sacramentum, quo spiritualis potestas traditur circa Eucharistiam in Sacrificio Missae; vel brevius ex Bonac. est Sacramentum, quo specialis potestas traditur in ordine ad Eucharistiam; ex aliis apud Dian. est Sacramentum, quo homines aliqui in Dei ministerium, spirituali potestate tradita, deputantur. Dicitur Sacramentum, in quo convenit cum reliquis Sacramentis, tum in hoc, quod sit signum sensibile, quod est, verbi gratia, impositio manuum, seu instrumentorum traditio, & sensibilis verborum prolatio; tum in eo, quod causat gratiam; nam 1. Timoth. 4. dicitur, *Noli negligere gratiam;* & 2. Timoth. 1. *Admoneo, ut resuscites gratiam.* Dicitur secundo, *Quo specialis potest.*

potestas traditur, quod significatur per formam illam, qua solet conferri, *Accipe potestatem*: Dicitur tertio, *In ordine ad Eucharistiam*, quod intelligitur, vel immediate, ut in Ordine Sacerdotali, vel mediate, ut in reliquis: nam illorum ministeria ad Eucharistiam, tamquam ad finem ordinantur, ut ex dicendis constabit: Notat D. Th. idcirco dici, quod per hoc Sacramentum conferatur potestas, non potentia, quia potentia indifferens est ad activam, vel passivam; nam verbi gratia, in baptismo traditur potentia passiva ad valide recipienda alia Sacramenta: potestas vero solam potentiam activam significat; in solo autem Sacramento Ordinis datur potentia activa conficiendi Eucharistiam; Hæc tamen potestas, quamvis non sit ipse character, nihilominus est stabilis, & immobilis, sicut ipse character.

H. Queritur secundo; quotuplex sit Ordo?

Respondeo, septem in Trident. sess. 23. cap. 2. Ordines enumerari, videlicet, Sacerdotum, Diaconorum, Subdiaconorum, Acolythorum, Exorcistarum, Lectorum, Ostiariorum. Hic autem numerus colligitur, ut notat Trull., ex actibus, quos singuli exercent circa Eucharistiam, vel conferendo, ut Sacerdotes; vel immediate ministrando, ut Diaconi; vel ordinando materiam in vasis, ut Subdiaconi; vel præparando, & præsentando Subdiaconis, ut Acolythi; Alii vero versantur circa recipientes Eucharistiam, vel arcendo indignos, ac eos, quibus non licet interesse Sacris, ut Ostiarii; vel inserviando, ut Lectores; vel liberando oppressos a Dæmone, ut Exorcistæ.

III. Dubium est, an prima tonsura, & Episcopatus sint Ordines ab iis distincti?

Respondeo cum communi negati-

ve. Admittimus enim, Episcopatum esse Ordinem, non tamen esse Ordinem distinctum a Sacerdotio, sed complementum illius, ut mox explicabimus; Et sane, quod præter illos septem Ordines nullum aliud detur Ordinis Sacramentum, constat, quia Trident. ubi enumerat septem Ordines, loquitur dogmatice contra Hæreticos, qui aliquos admittebant, aliquos negabant; contra quos intendebat docere, quinam, & quot sint veri Ordines; Quod si Ordines essent plures, quam septem, dedisset doctrinam diminutam, quod non est asserendum; sicut male fecisset Trident. enumerando septem Sacramenta contra Hæreticos, si Sacramenta essent plura, quam septem.

Prima itaque tonsura non est Ordo, ut communiter Doctores docent contra quosdam Canonistas apud Dian. part. 6. tract. 8. resol. 29. Ratio est, quia quamvis tonsuratus habeat ex deputatione, & privilegio Ecclesiæ gradum quemdam inter Clericos, & sit capax beneficiorum, & jurisdictionis Ecclesiasticæ, non per hoc habet ullam specialem potestatem circa Eucharistiam, seu circa ministerium altaris; Quare prima tonsura est solum præparatio quædam, seu dispositio ad Ordines, non secus ac Novitatus ad professionem, & Catechismus ad Baptismum. Neque dicas cum Adversariis, dari tonsuratis potestatem canendi Psalmos in Choro: Hoc enim est falsum, tum quia nulla sunt verba, quæ hanc potestatem dandam tonsurato significant; tum etiam, quia talis potestas traditur Lectori, qui cum libro Prophetarum potestatem accipit canendi prophetias.

IV. Deinde, Episcopatum esse Ordinem, & Sacramentum, concedimus cum communi contra Capreol., Sot., & alios ex antiquis Theologis, qui

pu-

putabant, non esse Ordinem ut Sacramentum, sed esse Ordinem ut quoddam officium, & dignitatem. Vasq. tamen docet, non posse post Trident. sine gravi nota negari, quod sit Ordo, & Sacramentum. Ratio est, quia verbis, & signis exterioribus perficitur, & gratiam confert ex opere operato; (cum in eo conferendo dicatur, *Accipe Spiritum Sanctum*) ac per ipsum datur Episcopo potestas ordinandi, & confirmandi, seu conferendi Ordines Sacros; Quare cum per Episcopatum conferatur specialis aliqua potestas spiritualis, non est cur negetur, quod sit Sacramentum Ordinis habens suum specialem characterem; ubi enim nova potestas spiritualis, ibi novus character: Unde non placet Vasq., alique, qui quamvis velint Episcopatum esse Ordinem, & Sacramentum, nolunt tamen, per illum imprimi novum characterem, sed solum extendi moraliter characterem Sacerdotii; Aliter possemus dicere, quod in anima non fit nisi unus character, qui moraliter extendatur in collatione novae potestatis spiritualis.

Hinc tamen non sequitur, quod sicut Episcopatus fert secum novam potestatem, & novum characterem, ita sit novus, & distinctus Ordo a Sacerdotio; Etenim cum non possit valide conferri Episcopatus sine Sacerdotio; (sicut potest, verbi gratia, Presbyteratus sine Diaconatu, & Diaconatus sine Subdiaconatu) inde fit quod non debeat dici Ordo distinctus a Sacerdotio, sed potius extensio Ordinis Sacerdotalis: Sicut enim potestas absolvendi a peccatis non est novus Ordo, licet addat characteri Sacerdotali, & potestati consecrandi novam potestatem, & novum characterem, sed est extensio Sacerdotalis Ordinis; quia potestas absolvendi essentialiter praesupponit pote-

statem consecrandi; Et sicut Virginitas non censetur nova virtus distincta a castitate, quam essentialiter includit, licet addat aliquid; ita in casu nostro Episcopatus non est novus Ordo, quamvis novam potestatem addat Sacerdotio, quod essentialiter includit. Ratio autem, quare Episcopatus includat essentialiter Sacerdotium, est, quia munus primatum Episcopi est ordinare Sacerdotes, hoc est, ut loquitur Epiphanius, generare Patres, (& ideo olim quilibet Episcopus vocabatur Papa, nam Pappas idem sonat, ac Avus) Virtus autem generativa debet esse conjuncta cum natura communicanda genito: ergo conveniens non foret, quod inesset Episcopo vis generativa Sacerdotii, si non praehaberet in se Sacerdotium.

V. Notandum tamen, quod potestas, quam habet Episcopus supra potestatem propriam Sacerdotis, sit inferior potestate Sacerdotis; magis enim est posse consecrare Corpus Christi Domini, quam posse ordinare Sacerdotes, & confirmare. Dicitur tamen Episcopus superior Sacerdote, non solum dignitate, & jurisdictione, sed etiam ordine, quia Episcopus utramque potestatem, & characterem includit.

VI. Quæritur tertio; An quilibet ex septem Ordinibus sit Sacramentum?

Respondeo, collationem singulorum Ordinum probabiliter esse Sacramentum. Ita D. Th., Bellar., Bonac., Ledesm., Trull. Et sane, quod Sacerdotii collatio sit Sacramentum, est de fide, videturque a Trident. definitum sess. 17. Certum etiam videtur de Diaconatu, adeo ut plures Auctores apud Dicant putent, id etiam esse de fide. Ratio est, quia in ejus ordinatione dicitur, *Accipe Spiritum Sanctum*: atque adeo gratia conferatur, ut diximus de Episcopatu. Circa

Sub.

Subdiaconatum, licet non sit adeo certum, est tamen communissima sententia inter Theologos, paucis exceptis, quod sit Sacramentum, ut notat Bellar. cap. 7; si enim etiam Ordines minores, ut mox dicemus, probabiliter sunt Sacramentum, & imprimunt characterem, utpote irreiterabiles, a fortiori erit Sacramentum Subdiaconatus, qui est Ordo Sacer, vel quia Subdiaconus proxime intervit Sacerdoti cum Diacono in Sacrificio Missæ, ut multi autumant; vel quia habet annexum votum castitatis, quo Subdiaconus Deo sacratur, ut docent communius apud Dicast. Major autem est controversia de Ordinibus minoribus. Nav., Sot., Vasq. disp. 237. cap. 2. docent, non esse Sacramenta, sed Sacramentalia; Communius tamen docent, quod etiam sint Sacramenta, ex Bellar. cap. 8., cum Concilia eodem modo loquantur de Ordinibus majoribus, ac de minoribus, assignata singulis sua materia, & forma: habere enim materiam, & formam est proprium Sacramenti; Sicut autem unum dicitur esse Sacramentum Eucharistiæ, licet tam species panis, quam vini suam gratiam conferant, quia ordinantur ad representandum idem convivium; ita unum dicitur esse Sacramentum Ordinis, quia omnes ordinantur ad potestatem illam supremam consecrandi corpus, & sanguinem Christi, hoc est ad Sacerdotium, vel tamquam dispositiones, ut alii sex, vel tamquam appendix, & extensio illius, ut Episcopatus, qui ordinatur ad generando sacerdotes. At tres Ordines majores, Sacerdotium, Diaconatus, Subdiaconatus dicuntur Sacri; quia, ut diximus, habent annexum votum castitatis, quo ita Deo consecrantur homines, ut non possint amplius fieri faciales, nec matrimonium contrahere. Olim in primitiva Ecclesia

subdiaconatus non erat Ordo Sacer, non quia non erat tunc etiam Sacramentum, sed quia per illum non contrahebatur obligatio non contrahendi matrimonium, & servandi castitatem, sicut contrahitur nunc; & ideo nunc dicitur esse Ordo Sacer, quia per votum castitatis homo censetur corpore, & animo Deo sacratus.

Ex dictis sequitur, quod suscipere in mortali Ordines, etiam minores, sit mortale, juxta communio-rem sententiam, quod isti sint Sacramentum; quia ponitur obex gratiæ, quæ per illud confertur. At exercere actus Ordinum etiam majorum, non videtur mortale, ex Bonac., Henr., Trull., dempto tamen Sacerdotio.

VII. Quæritur quarto; Quodnam sit exercitium singulorum Ordinum?

Respondeo, Sacerdotii officium esse celebrare, populum doctrina, & exemplo pascere, aquam, & res similes benedicere, baptizare, absolvere a peccatis, & cetera Sacramenta ministrare, dempto Ordine, & Confirmatione, quæ ab Episcopo tantum conferri possunt; Cujus etiam est consecrare Ecclesias, ungeri Altaria, consecrare Chrisma, benedicere populum, distribuere officia Ecclesiastica, benedicere Virgines, prædicare Verbum Dei, ut fuse docet Barbosa cum de potestate Episcopi, & de potestate Parochi.

Diaconi officium est assistere Sacerdoti, & illi ministrare in Sacrificio missæ, præsertim in oblatione; legere, aut canere Euangelium in Ecclesia publice; baptizare in absentia Episcopi, & Sacerdotis; necnon Eucharistiam ministrare, ut supra diximus, & de licentia Episcopi prædicare.

Subdiaconi munus est assistere Diaconis, & illis ministrare in Sacrificio, deferendo calicem, &c., legere Epistolam in Sacrificio Missæ.

Acolythi, hoc est subsequentis, & pedisequi, munus est, luminaria præparare ad Sacrificium, dare urceolos cum vino, & aqua, portare cereum accensum ad altare. Exorcista imponit manus super energumenos ad demones arcendos, legit super eos exorcismos Ecclesiæ, & sic eos præparat, ut Sacro possint interesse. Lector legit in Ecclesia lectiones prophetarum, & Catechumenos docet rudimenta fidei. Ostiarius claudit, & aperit templum, illud custodit, admittitque, qui Sacro digne possint interesse, excludendo indignos; quæ omnia ex Conciliis constant apud Trull. dub. 1.

VIII. Utrum autem exercere Ordines solemniter in mortali, sit mortale universim? Affirmat Faber apud Dian. part. 3. tract. 4. resol. 196. putans, Acolythum peccare mortaliter, si solemniter cereum ferat in statu peccati mortalis. Sed communiter id negatur de exercitio Ordinum minorum, quia istorum exercitia remota se habent ad ipsum Sacrum mysterium, seu ad Sacrificium. Magis dubitatur de exercitio Subdiaconatus, & Diaconatus, quæ proximius se habent ad Mysterium Sacrum. Plures cum Cajet., Tolet., Fill., Sylv., & aliis apud eundem Dian. resol. 195. putant peccare mortaliter Diaconum, & Subdiaconum, si in statu peccati mortalis exercent actum sui Ordinis canendo solemniter Euangelium, aut Epistolam. Vasq. tamen, Suar., Con. & alii plures id negant, quia iis actionibus non dispensantur merita Christi Domini, ut in administratione Sacramentorum.

Ex dictis constat, Papatum non importare novum Ordinem, nec novum characterem, sed solum jurisdictionem majorem; quia Papa idem est, ac Supremus Episcopus; unde quando eligitur, non consecratur de novo Episcopus. Cardinales autem

Pars V.

non habent Ordinem jure divino institutum distinctum a Sacerdotio, & Episcopatu, sed jure pontificio introductum. Dicuntur autem Cardinales, quasi Principales, sive sint Episcopi, sive Presbyteri, sive Diaconi, ad quos etiam post Nicolaum Papam II. spectat electio Pontificis.

ARTICULUS II.

De materia, & forma singulorum Ordinum.

- I. *Materia, & forma Ordinum non sunt universim in specie atoma a Christo Domino determinata.*
- II. *Recensetur singulorum Ordinum materia, & forma.*
- III. *Materia Subdiaconatus probabiliter conflatur ex duplici materia partiali; sicut materia Diaconatus.*
- IV. *Num valide in Ecclesia Latina conferatur Diaconatus per solam manuum Episcopi impositionem, sicut in Ecclesia Græca?*
- V. *Num Neo-Sacerdoti per impositionem manuum Episcopi in fine Missæ conferatur nova potestas? Et num sine illa possit in casu necessitatis absolutionem Sacramentalem impendere sub conditione?*
- VI. *Num satis sit, quod moraliter tangantur instrumenta, quæ ab Episcopo traduntur Ordinando?*
- VII. *Num valide ordinentur Subdiaconi, si in calice sit vinum; aut Sacerdos, si desit vinum in calice?*

I. **S**upponendum, materiam in hoc Sacramento aliam esse remotam, aliam proximam. Remota est instrumentum illud, quod traditur ordinandis, in signum potestatis spiritualis, quam recipiunt, ut eo instrumento suum Ordinem exequantur; sicut etiam est manus Episcopi;

Q sequi.